

Skupnostno organiziranje za vse

Avtorstvo: Robin Sivapalan and Cyrille Cartier

Članek izhaja iz razprav in debat, ki so se odvijale med štirimi organizacijami za družbene spremembe iz Evrope, – [EFA](#)¹, Združeno kraljestvo, [Pokaz](#)², Hrvaška, [Giolli](#)³, Italija, [Zavod Bob](#)⁴, Slovenija – ki so sodelovale pri projektu Skupnostnega organiziranja za vse ([Community organising for all – COFA](#)⁵), s poudarkom na participativnih pristopih k organiziranju skupnosti migrantov, financiranem iz programa Erasmus+.

Namenjen je bralcem, ki si prizadevajo za sistemske spremembe – izobraževalcem odraslih, gledališkimi in umetniškimi delavci, skupnostnim aktivistom in organizatorjem – in ni zemljevid, temveč elaborat nekaterih ključnih tem, o katerih smo razpravljali v prvem letu našega sodelovanja.

“Skupnostno organiziranje je metoda za doseganje družbenih sprememb z združevanjem v skupnosti,” je povedala Adela, vodja skupnostnega organiziranja pri EFI, “čeprav se mnenja o tem, kaj je skupnostno organiziranje, razlikujejo. Nekateri bi rekli, da je namen združevanja v skupnosti in skupnostnega organiziranja v krepitvi odnosov in zabavi, drugi pa, da mora vključevati kolektivno delovanje, s katerim naslavlja odločevalce.”

Sodelavci štirih omenjenih organizacij smo se januarja 2023 sestali v Londonu, da bi raziskali naša pojmovanja skupnostnega organiziranja. Primerjali smo prevladujoče načine delovanja v skupnostnem delu in družbenih gibanjih (zagovorništvo, kampanje, gradnja skupnosti, sindikalizem itd.) z modelom skupnostnega organiziranja, ki izvira iz Združenih držav in je povezan s Saulom Alinskim. Vsaka organizacija je po posvetovanju z lokalnimi partnerji s tega področja [zbrala ključna vprašanja](#), ki so se jim porajala v zvezi s skupnostnim organiziranjem (v širšem smislu). Organizirali smo vrsto mesečnih COFA forumov s fokusom na najbolj perečih temah.

Začetno sodelovanje med štirimi organizacijami ni temeljilo na skupnem poznavanju modela Alinskega, temveč na vplivu, ki ga je na našo prakso imelo delo Paula Freireja in Augusta Boala. Vse štiri organizacije cenimo participativne in kritične izobraževalne procese ter uporabljamo metode gledališča zatiranih (GZ). Naša skupna usmeritev do neke mere sovпада s temami, ki so bile v naših razpravah najbolj poudarjene med širšim naborom zanimanj in vprašanj: skupnostno organiziranje v primerjavi z grajenjem skupnosti, vprašanje skrbi (za člane in skupnost) v skupnostnem organiziranju, postopki participativnega reševanja problemov ter premisleki o implementaciji in kontinuiranem organiziranju, hierarhija v skupnostnih procesih,

¹ <https://efalondon.org/>.

² <https://www.pokaz.hr/>.

³ <https://www.giollicoop.it/>.

⁴ <https://www.zavod-bob.si/>.

⁵ <https://www.facebook.com/people/Community-organising-for-all/100087402733287/>.

modeli organiziranja, ki jih kritiziramo in občudujemo, organiziranje z migrantskimi skupnostmi.

Doria: "Skozi drugo polovico 20. stoletja nismo imeli zgodovine upora proti kapitalističnemu sistemu in sindikalnega organiziranja od spodaj, in sicer iz preprostega razloga; bili smo del jugoslovanskega socialističnega sistema, v katerem je bil antikapitalizem del večinskega političnega diskurza, sindikalizem pa je bil reguliran na ravni državnih politik. Zato trenutno nimamo vzpostavljene takšne infrastrukture in mrež odpora. Kar imamo, če govorim s stališča Pokaza, so stiki in medsebojne povezave na ravni organizacij, institucij in posameznikov ter kolektivov, ki delujejo kot del večjih struktur."

V naših organizacijah in med njimi obstaja raznolikost izkušenj in pluralnost politik. Delujemo v različnih družbenopolitičnih okoljih in vsak nacionalni partner v času triletnega sodelovanja vodi procese v različnih obdobjih. Čeprav nimamo potrebe po skupni analizi, cenimo naše izmenjave, procese refleksije in evalvacije, nabora anekdot, metod, vprašanj in pristopov.

Nekatera vprašanja z vsakim od nas resonirajo bolj kot druga. V nadaljevanju sledijo fragmentirani opisi analize in teorije, znanj, ki temeljijo na naših izkušnjah in praksi ter na našem razumevanju drugih obstoječih pristopov. Ta članek je delo v nastajanju, saj je skupnostno organiziranje razvijajoča se praksa, in ne promovira modela, temveč želi kodificirati, navdihniti, podati vpogled v specifične situacije in povabiti bralce k vzporejanju s situacijami iz svojega poklicnega življenja in dela v svojih skupnostih.

Čeprav je članek osredotočen na kontekst Združenega kraljestva, saj je pripravo vodila organizacija English for Action (EFA) s sedežem v Londonu, upamo, da vprašanja, ki smo jih raziskovali, lahko služijo tudi kot koristna primerjalna točka za bralce v vseh štirih državah.

Razvijamo vodstvene
veščine v naših skupnostih.

Poigravamo se z mislimi -
ljudje pridejo z določenimi
domnevami o svetu,
skupnostnem organiziranju itd. - mi
prevprašujemo te domneve.

Ustvarjamo varne
prostore, v katerih ljudje
čutijo, da se lahko izrazijo.

Poskušamo vključevati ljudi brez
ideoloških pristranskosti.

Hrvaška - POKAZ

Ljudem dajemo upanje,
da lahko spremenijo
mnenja odločevalcev.

Ljudi močno vzpodbujamo
v dejanja namesto samo refleksije.

Italija - GIOLLI

RESNICA, RESNICA, LAŽ

Dobri smo v mobilizaciji
obiskovalcev, na naše
forumske predstave
gledališča zatiranih.

Dobri smo pri spremljanju
zavez nosilcev moči.

Združeno Kraljestvo - EFA

Slovenija- ZAVOD BOB

Dobri smo pri koordinaciji
mreže mladinskih organizacij,
delujočih v Ljubljani, ki se
ukvarjajo z mladinskih
uličnim delom.

Dobri smo v kreativnih,
emancipatornih in
transformativnih pristopih v
mladinskem delu in
neformalnih organizacijah.

Dobri smo v združevanju
številnih ljudi.

Dobri smo v dolgoročnem
ohranjanju odnosov.

Pregled skupnostnega organiziranja po modelu iz ZDA v Združenem kraljestvu

Skupnostno organiziranje je povezano z gibanji od spodaj navzgor v dvajsetem stoletju v Združenih državah Amerike, ki si prizadevajo za oblikovanje dovolj močnih organizacij za spreminjanje institucij in družb. Utemeljeno je na prenosu moči, tj. odločanja in nadzora nad viri in sistemi, od tistih, ki imajo, k tistim, ki nimajo. Saul Alinsky, ki je živel v Chicagu in delal s priseljenjskimi skupnostmi delavskega razreda, je glavni teoretik in izvajalec takega modela skupnostnega organiziranja. Njegova knjiga Pravila za radikalce, objavljena tik pred njegovo smrtjo leta 1972, je namenjena organizatorjem. Skupnostno organiziranje lahko razumemo kot vrsto praks, pogledov in taktik, pri čemer imajo osrednje mesto plačani poklicni organizatorji. Njihova vloga je razvijanje voditeljev skupnosti in organizacijskih struktur, ki temeljijo na neposrednem ukrepanju za skupne interese proti skupnim sovražnikom.

Adela, EFA: "Akcija je lahko hkrati način, kako pokazati svojo moč, in orodje za njeno krepitev. Saul Alinsky, oče organiziranja, je dejal: "Povezovanje za smiselno delovanje oživilja skupnosti kot kisik telo." Na podlagi tega je pomembno razviti navado političnega delovanja."

Organizacijske oblike, ki se razvijajo skozi skupnostno organiziranje, bodisi kot posamezne organizacije bodisi kot koalicije, včasih delujejo kot konkurenčni, včasih dopolnjujoči se ali povezani posredniki moči na terenu, na katerem sicer prevladujejo tradicionalni akterji, ki skušajo mobilizirati (in hegemonizirati) delovanje delavske skupnosti, torej sindikati in politične stranke. [Široko zasnovano organiziranje skupnosti](#)⁶ v ZDA in Združenem kraljestvu, ki si prizadeva za oblikovanje trajnih oblik državljanske moči, je bilo verjetno motivirano prav z razočaranjem nad domnevnimi neuspehi in omejitvami sindikatov in političnih strank.

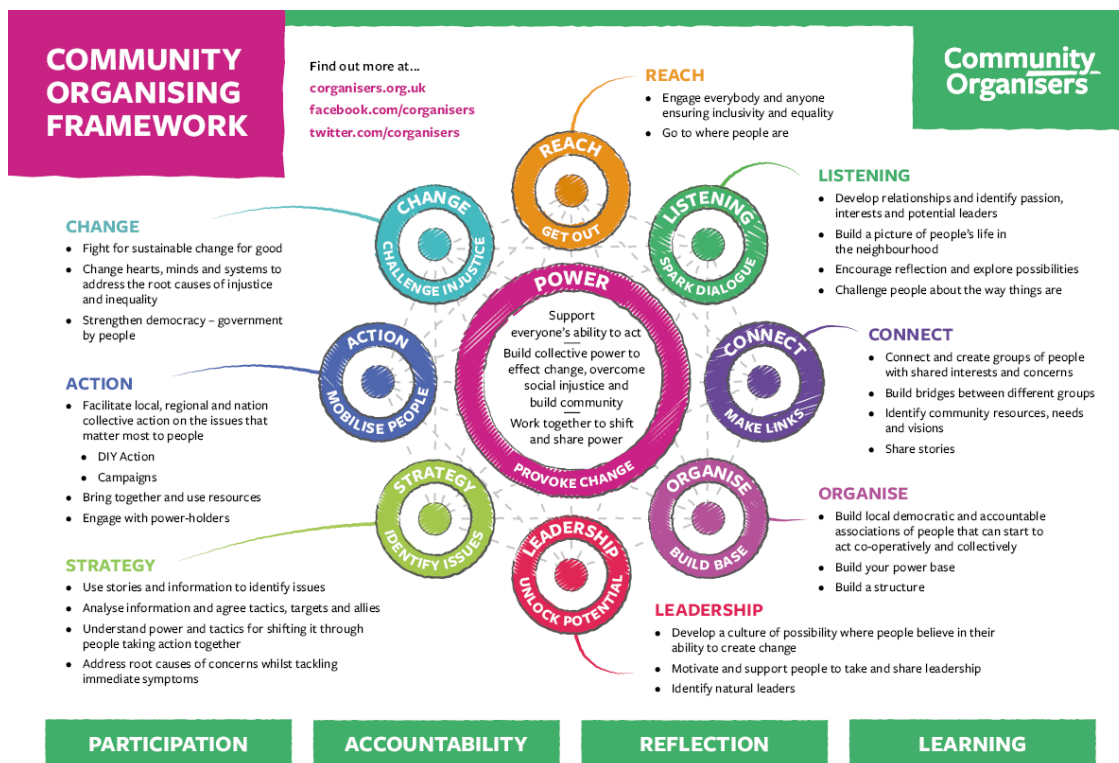
V zadnjih treh desetletjih so številne organizacije civilne družbe v Združenem kraljestvu, ki si prizadevajo za sistemske spremembe, prevzele jezik in prakse skupnostnega organiziranja. Vsaka na svoj način, od radikalnih sindikatov delavcev in najemnikov ('workplace and renters' unions'), do kampanj nevladnih organizacij, uperjenih v laburistične stranke. Organizacija '[Citizens UK](#)' (CUK)⁷ je glavni nosilec uporabe modela skupnostnega organiziranja v Združenem kraljestvu. Ustanovljena je bila v vzhodnem Londonu v začetku leta 2000 in je začela graditi koalicijo institucij lokalne skupnosti (cerkva, mošej, šol, združenj in sindikalnih podružnic) okoli vprašanja nizkih plač. Sprva je dopolnjevala prizadevanja sindikatov. Njihova članica je tudi EFA, ustanovljena leta 2006, za jezikovno podporo delavcev migrantov pri njihovem organiziranju.

⁶ <https://commonslibrary.org/three-approaches-to-organising/>.

⁷ <https://www.citizensuk.org/about-us/what-is-community-organising/>.

Kaj vključuje skupnostno organiziranje?

Opredelevitev problema

Adela, EFA: "Aktivistične akcije in kampanje se osredotočajo na temo, ki jo izberejo pobudniki, delovanje pa zaženejo aktivisti, medtem ko pri skupnostnem organiziranju iščemo voditelje znotraj skupnosti in se osredotočamo na proces, bolj kot na določeno vsebino."

En od motov skupnostnega organiziranja je "Ljudje pred programom". Ideja za tem je, da gredo (profesionalni) skupnostni organizatorji v skupnost, institucijo ali na delovno mesto in najprej poglobljeno poslušajo pripadnike teh skupnosti, da bi odkrili njihove težave in determinirali potencialne voditelje. Pri lokalnem organiziranju včasih za te pogovore namesto uličnih stojnic raje uporabljamo trkanje na vrata. Cilj sam po sebi ni, da bi organizator postal zgolj bolje obveščen o vprašanih, s katerimi se sooča skupnost, temveč da imajo njeni člani priložnost izraziti svoja stališča in zamisli, da organizator dobi občutek, kakšni so [njihovi interesi](#)⁸ in motivacija.

Ti začetni pogovori so namenjeni vzpostavitvi zaupanja. Organizator zato deli tudi nekatere informacije o sebi. Poanta pogovora ni v tem, da bi člani skupnosti svoje pritožbe in upanja

⁸ <https://smallcitytoolkit.greaterohio.org/index.php/2017/12/15/self-interest/>.

projecirali na organizatorja, temveč v tem, da se zavedo svojih potencialov in uvidijo, da s kolektivnim delovanjem lahko dosežejo spremembe ter da jim vzbudi zanimanje za skupnostno organiziranje in njegove procese.

"Ljudje se najpogosteje odrečejo svoji moči tako, da mislijo, da je nimajo."

Alice Walker

Skozi pogovore s člani skupnosti se sčasoma izoblikuje fokus kampanje ali politični program, vendar je poanta v tem, do to ni določeno vnaprej. Člani vidijo, da je problematika, ki jo naslavljajo z delovanjem, njihova, sodelujejo v strateških diskusijah za identifikacijo ciljev na podlagi splošnih in globokih občutij in uresničljivosti. Proces mapiranja moči ([Power Mapping](https://beautifultrouble.org/toolbox/tool/power-mapping/)⁹) je ključen za razumevanje tega, kdo ima moč za doseganje zelenih sprememb in kakšno moč lahko skupnost pridobi na svojo stran.

Ne gre le za doseganje sprememb pri posameznem vprašanju: cilj procesov v skupnostnem organiziranju je izgradnja močnih, samozavestnih organizacij od spodaj navzgor, povečanje njihovih vodstvenih zmogljivosti z namenom, da skupnost postane organizirana, opolnomočena in navajena reševati lastne težave.

citizensuk

[Translate](#) [Leader login](#)

[About Us](#) [Training](#) [Chapters](#) [Campaigns](#) [Membership](#) [🔍](#)

PROJECTS

Living Wage Foundation
Parents and Communities Together (PACT)
Refugees and Migrants Welcome
Sponsor Refugees

CAMPAIGNS

Climate Justice
Communities For Ukraine
Housing
Living Wage For Social Care
Make London a Living Wage City
Make Misogyny a Hate Crime
School-Based Counselling
Settle Our Status
The Living Wage Campaign

Kateri ljudje, kakšni programi?

Na tej točki je treba povedati, da je to osnovna teorija o tem, kako identificirati (in reševati) problematike, vendar obstajajo tudi drugi vidiki. V igri so lahko skrite agende, prevladujoči glasovi ali procesi, ki si prizadevajo le površinsko dotakniti se prioritet skupnosti. Kratkoročna organizacijska zavezanost in pomanjkanje vizije lahko rezultirata v težnji po rutinskem obravnavanju vprašanj z najnižjim skupnim imenovalcem. Nekateri organizatorji rutinsko ugotavljajo, da so v določenih soseskah glavni problemi njenih prebivalcev pasji iztrebki in

⁹ <https://beautifultrouble.org/toolbox/tool/power-mapping/>.

antisocialno vedenje, drugi spet lahko odkrijejo drugačne (globlje) probleme, na primer visoke življenjske stroške, pomanjkanje dobrin, korupcijo. Ljudje v začetnih pogovorih z organizatorji izhajajo iz svojih prejšnjih izkušenj o tem, kaj lahko izpostavijo kot problematično. Organizatorji pa ljudem na različne načine sporočajo, o čem je dovoljeno in vredno govoriti, in sicer s tem, kako opredeljujejo namen organiziranja in kakšne spodbude dajejo s svojimi odzivi pri poslušanju, s svojo resnostjo, iskrenostjo, energijo itd.

Za pridobivanje izkušenj in grajenje samozavesti v skupnostih je smiselno, da skupine ljudi prevzemajo manjše cilje, ki jih skupaj lahko uresničijo. Primer Zveze gradbenih delavcev Novega Južnega Walesa v Avstraliji ([Builders Labourers Federation of New South Wales](#)¹⁰) je navdihujoča zgodba o tem, kako je proces organiziranja v kombinaciji s progresivnim političnim vodstvom prešel od boja za pridobitev osnovnih toaletnih prostorov do okoljske stavke ([Green ban](#)¹¹) sindikata v solidarnosti s skupnostnimi kampanjami.

Cilji

V procesu skupnostnega organiziranja po modelu Alinskega identificiramo skupne sovražnike. [Ti so personalizirani](#)¹². Delovanje se osredotoča na tiste od njih, ki so najnižje v verigi, vendar imajo moč za doseganje sprememb ter bodo najlažje popustili, ko bodo izpostavljeni kontinuiranim pritiskom in kreativnim taktikam.

Vendar konfrontacijski način ni edini način skupnostnega organiziranja. Mreža Citizens UK, kateri se članice običajno pridružijo z dovoljenjem vodstva (uglednega in vajenega vodenja organizacij), imajo možnost boja, vendar si ob tem vseeno prizadevajo vzpostaviti dobre odnose z nosilci moči.

“Z vzpostavljanjem pozitivnih delovnih odnosov med skupnostmi, izvoljenimi nosilci oblasti in podjetji zagotavljamo, da so vsi slišani in da nihče ni zapostavljen. Na ta način spreminjamo ravnovesje moči, pomagamo ljudem, da se združijo, presežejo razlike, najdejo skupne točke in dosežejo spremembe.” (Spletna stran Citizens UK)

Delo s posameznim primerom

Številne skupnostne organizacije se ukvarjajo s posameznimi primeri kot prevladujočim načinom delovanja v skupnosti. Vendar tudi organizacije, ki v ospredje postavljajo mobilizacijo kolektivne moči za strukturne spremembe, lahko ob tem vzpostavijo strukture za podporo posameznikom pri njihovih težavah. Pri delu v skupnosti in v sindikatih lahko razmerje med podporo posameznim članom in uresničevanjem splošne organizacijske agende predstavlja stalno trenje. Tudi podpora posameznim članom lahko pripomore k ustvarjanju kampanje za

¹⁰ <https://marxistleftreview.org/articles/the-nsw-blf-the-battle-to-tame-the-concrete-jungle/>.

¹¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Green_ban.

¹² https://actionnetwork.org/letters/end-the-dispute-st-mungos-trustees?source=direct_link&.

spremembe politik, sindikati pa se lahko pogajajo in ukrepajo v zvezi s ponavljajočimi se vprašanji, s katerimi se najprej srečajo pri podpori posameznim članom pri njihovih težavah.

Ontario Coalition Against Poverty ([ki so jo nedavno razpustili, umikajoč se vzponu Acorna](#)¹³) je spodbujala taktiko, znano kot direktna akcija v posameznem primeru (direct action case work). Delo s posameznim primerom pogosto izvajamo na bolj kolektiven način (v nasprotju z ena na ena načinom), pri čemer damo prednost mobilizaciji moči skupnosti za reševanje problema (namesto pravnih ukrepov, pisanja pisem itd.). London Coalition Against Poverty je bil ustanovljen s to strategijo v mislih. [Housing Action Southwark and Lambeth](#)¹⁴, s katerim EFA sodeluje, je bil ustanovni član koalicije. Ena veja v Vzhodnem Londonu se je nato razvila v London Renters Union. Delo s posameznim primerom poleg občutne solidarnosti pomaga pri gradnji organizacij, katerih člani imajo lastno izkušnjo problemov, glede katerih izvajajo kampanje v nasprotju s tistimi aktivističnimi organizacijami, ki so nastale zaradi začasnih interesov.

Iz usposabljanja za organizatorje London Renters Union (LRU): *“Direktna akcija je naša tradicija, sindikalna tradicija, ki izvira iz izjemnega sindikata, imenovanega ‘International Workers of the World, The IWW, ali The Wobblies. Leta 1919 so skupaj z drugimi sindikati ustavili delo po celotnem mestu Seattle in prisilili ameriški kapitalizem za pogajalsko mizo ... Taktike direktne akcije vključujejo ukrepe, kot so stavke, blokade in hrupni protesti. The Wobblies so uporabljali direktne akcije, da bi dosegli izpolnitev svojih zahtev, ne le zato da bi protestirali. Kaj to pomeni za nas, ko razmišljamo o akcijah?*

Sestanki ena na ena

Citizens UK (in EFA kot del mreže), London Renters Union (LRU) in drugi vidijo sestanke ena na ena kot temelj relacijskega skupnostnega organiziranja.

Kasia iz EFE: *“Označeno kot najbolj radikalno orodje organiziranja je [relacijski sestanek ali ena na ena](#)¹⁵, 30–40 minut trajajoč sestanek, katerega namen je smiselno se povezati z drugo osebo z namenom razumevanja tega, kdo je, za kaj ji je mar in kaj je pripravljena storiti glede tega, za kar ji je mar.”*

Potrebne so izkušnje, da se ne navdušimo le nad očitno artikuliranimi in kvalificiranimi voditelji. Lastnosti, kot so zvestoba, vztrajnost, pogum, inventivnost in radodarnost, se pokažejo sčasoma in ena na ena sestanki nam lahko pomagajo oblikovati širšo sliko kvalitet posamezne osebe.

Pripovedovanje zgodb

¹³https://www.thestar.com/news/gta/poverty-activist-group-ocap-ceases-operations/article_bbec3f41-96a0-549d-bb1f-6364dc3bb1f4.html.

¹⁴ <https://housingactionsouthwarkandlambeth.wordpress.com/>.

¹⁵<https://efalondon.wordpress.com/2022/07/21/the-art-of-community-organising-a-6-day-training-with-citizens-uk/>.

Roberto, Giolli: *"Ustvarjanje mostu med mojo zgodbo in drugimi življenji, da prepoznamo podobne mehanizme. Čeprav je vse drugače – kontekst, protagonisti, časovni okvir, karkoli je drugačno – so mehanizmi zatiranja podobni."*

Ljudje smo pripovedovalci zgodb in dobro povedana zgodba je tista, s katero se lahko povežemo in ki ljudi premakne. V primerjavi z drugimi pristopi pri organiziranju za družbene spremembe, kot so zbiranje dejstev in statistik, razbijanje mitov, zagovarjanje načel in pravic itd., se veliko različnih procesov skupnostnega organiziranja osredotoča na zgodbe, vključno seveda z gledališčem zatiranih.

Z usposabljanja London Renters Union (LRU): *"Zgodbe lahko bodisi vzbudijo čustva in vrednote, ki nas zavirajo pri delovanju (strah, apatija, jeza, obup), ali pa vzbudijo čustva in vrednote, ki nas spodbujajo k dejanjem (upanje, usmerjena jeza, strast)."*

Ljudje na sestankih ena na ena, v pričevanjih, kampanjah in na skupščinah lahko dojamajo in sprejemajo zgodbe na drugačen način kot mnenja. Ljudje lažje sprejmejo določene vidike, kadar so vgrajeni v zgodbo ali anekdoto. V EFA učilnicah začetek raziskovanja določene teme pomeni, da udeleženci pripovedujejo svoje izkušnje in tako osebno vlagajo v osvetlitev določene problematike. Proces gledališča zatiranih prav tako združuje vidike osebnih zgodb, ki jih delijo udeleženci, tako da te zgodbe preoblikuje v skupne zgodbe, ki niso več v lasti ene od oseb, ampak preidejo v skupno avtorstvo in naslavlja problematike, ki jih udeleženci prepoznajo kot za njih relevantne.

Javna pogajanja in odgovornost

Osrednji prikaz moči pri Citizens UK se udejanji v obliki skupščin za določitev odgovornosti (accountability assemblies), ki jih organizirajo pred lokalnimi in nacionalnimi volitvami¹⁶. Za razliko od tradicionalnih oblik volilnih dogodkov, kjer kandidati govorijo o svojih manifestih in sprejemajo vprašanja s strani publike, CUK ustvari svoj manifest na podlagi prioritet, o katerih so se dogovorile članice mreže. Pred pandemijo je njihova skupščina za določitev odgovornosti pred občinskimi volitvami, ki se je odvijala v enem največjih prostorov za civilne skupščine v Westminsterju, združila 5000 predstavnikov, ki vršijo pritiske na kandidate za župana za sprejetje njihovih zahtev.

Ena od značilnosti modela organiziranja, ki ga spodbuja Jane McAlevey, vključuje masovno mobilizacijo in skupščine delavcev za uspešna pogajanja in LRU sprejema podoben pristop. Načeloma je to pristop z večjo participacijo in opolnomočenjem kot pa protesti, ki sledijo

¹⁶ Citizens UK so formalno in ideološko ločeni od strakarskih politik in ne podpirajo političnih strank. Prav tako je pravna zahteva za vse dobrodelne organizacije, registrirane v Združenem kraljestvu, da se lahko ukvarjajo le s političnimi vprašanji, neposredno povezanimi z dobrodelno dejavnostjo, za katero so registrirane.

pogajanjem predstavnikov za zaprtimi vrati. Prisotnost "običajnih" ljudi pri pogajanjih (odvisno od tega, koliko je nadzorovana), lahko spremeni dinamiko moči.

EFIN prostovoljec opiše srečanje z vodjo lokalnega sveta:

"Vsi profesionalni organizatorji so že prej sodelovali s svetnikom, a so kljub svojim frustracijam pri pogovorih ostajali precej vljudni in formalni. Sodelovanje EFA udeležencev (vodij v skupnostih) na sestanku je pretrgalo to formalnost in v pogovoru izpostavilo nujnost srečanja ter vneslo v pogovor večjo spontanost. Na primer, ob zaključku sestanka je udeleženec P. neposredno nagovoril svetnika in dejal: "Še vedno čakamo." V enem trenutku se je npr. udeleženec M. obrnil k so-udeležencu ter glasno vprašal po imenu svetnika, nato pa se obrnil k njemu in dejal: "Prijazen si!"

Spremljanje delovanja in eskalacija

"On posluša, vendar je njegovo uho odprto na drugi strani," je EFIN udeleženec komentiral vodjo lokalnega sveta.

Nosilci moči dajejo obljube, ki jih ne izpolnijo; praviloma se na njih požvižgajo, razen če so prisiljeni v izpolnitev obljub. Zato je ohranjanje pritiska in vzdrževanje zagona z eskalacijo delovanja in direktnih akcij pomembna taktika skupnostnega organiziranja. Velik del [Alinskijevih 13. pravil](#)¹⁷ se ukvarja prav s tem.

Moč, vodstvo in hierarhija; skrb in trajnost

Iz Cyrillinih zapisov: *"Skupnostni organizatorji se pogosto znajdejo med identifikacijo in določanjem prednostnih nalog, konceptualizacijo kratkoročnih in dolgoročnih ciljev, mobilizacijo ljudi ter izvajanjem dejavnosti na eni strani in premagovanjem učinkov problema pri sebi in drugih članih skupnosti na drugi strani. Izgorelost, stres, občutek nemoči ter pomanjkanje samozavesti in energije med njimi niso redki."*

Vztrajanje pri gradnji skupnosti

V kritiki Alinskijeve metode skupnostnega organiziranja, ki sta jo podali ameriški feministki Susan Stall in Randy Roecker, skupnostno organiziranje postavljata v nasprotje s procesom organiziranja v skupnosti.

Avtorici primerjata dobro znani Alinskijev model, ki se osredotoča na organiziranje skupnosti za gradnjo moči, in tisti model, ki ga imenujeta žensko osrednji model, ki se osredotoča na organiziranje odnosov za gradnjo skupnosti.¹⁸

¹⁷ <https://www.openculture.com/2017/02/13-rules-for-radicals.html>.

¹⁸ Stall, Susan, & Stoecker, Randy. (1997). "Community Organizing or Organizing Community? Gender and the Crafts of Empowerment." COMM-ORG Papers. <https://comm-org.wisc.edu/papers96/gender2.html>.

Za organizacije EFA, Zavod Bob in Pokaz, ki vlagajo (kjer lahko) v dolgoročne programe, ki so za ljudi dostopni in se tam redno srečujejo, pogosto brez neposredne politične agende, je lahko oblikovanje skupnosti temelj, ki vodi v skupnostno organiziranje.

Zaradi odsotnosti podpornih mrež za migrante v novi državi bivanja so številni projekti, dogodki ali tečaji nevladnih organizacij pomembni za izmenjavo informacij in izkušenj. V pogovoru z migranti se izkaže, da je prijateljstvo pomembna stvar, ki si jo želijo v novi državi, in je lahko enako pomembno kot stanovanjsko vprašanje, možnost izobrazbe itd. ter je velikokrat dejansko tudi predpogoj za reševanje materialnih vprašanj.

Kasia (EFA) pravi, da učenci cenijo: *"odnosni vidik pri njihovih tečajih jezika. Cenijo prijateljstva, ki se spletajo, možnost, da se lahko pogovarjajo o svojem življenju ali o dogajanju v Londonu, možnost pridobivanja informacij, ki niso vezane na jezik, informacij drugih oseb na tečaju: "Kje lahko dostopam do banke hrane (food bank)?" Take izmenjave postanejo socialni vir, potem pa sta tu še usposabljanje in možnost za kolektivno delovanje."*

Pokaz ima skupni projekt z zagrebško umetniško organizacijo Živi Atelje Dajht-Kralj ali Živi Atelje DK. To je neodvisna, interdisciplinarna, nevladna in neprofitna organizacija, ki uporablja umetnost za raziskovanje identitete, zdravljenje in gradnjo skupnosti. Člani lahko pridejo in se vključijo v delavnice kolektiva [Ženske ženskam](#)¹⁹, izlete, potujoče razstave, druge ustvarjalne delavnice in programe ter v javna udejstvovanja.

Vidik gradnje skupnosti je bil ključen pri krepitvi samozavesti, veččin in motivacije ljudi, da na različne načine sodelujejo pri kateremkoli projektu ali dogodku, ki so ga izvajali. Pozornost na procesu in spodbujanje skrbi za druge, zase in za skupnost je način [ohranjanja odnosov](#)²⁰. Obstoj skupnosti omogoča možnost za skupno delovanje, omogoča skupnostno organiziranje, kar posledično krepi skupnost.

"Skrb bi morala biti bistveni del gradnje skupnosti ali skupnostnega organiziranja," je dejala Metka z Zavoda Bob. "Skrb za vsakega posameznika v skupnosti in skrb vsakega posameznika za skupnost bi morali delovati z roko v roki. To mora biti bistveni del," je dejala Metka. "Kajti če skrb ni del tkanja skupnosti, mislim da ni mogoče, da bi se počutili sprejete, da ne bi bili obsojani, da bi lahko vplivali, da bi bili vključeni v procese odločanja."

[Zavod Tri](#)²¹ v Sloveniji dobesedno tke solidarnost s projektom pletilske skupnosti, ki združuje učenje slovenskega jezika in pletenje v skupnosti kot močno orodje v dvosmernem procesu vključevanja in reševanja izzivov medkulturnega sobivanja.

¹⁹ <http://ziviattelje.dk/projects-education/no-borders-program/women-to-women/>.

²⁰ https://www.google.com/search?kgmid=/g/11gn1_c9k7&hl=en-GB&q=Mutual+Accompaniment+and+the+Creation+of+the+Commons&kgs=353e7c557f2c44e4&shndl=17&source=sh/x/kp/osrp/m5/1.

²¹ <https://zavod-tri.org/>.

EFINA Konferenca 2023, imenovana Classrooms of Sanctuary and Struggle (Učilnice zatočišča in boja), je s svojo temo travme in sodelovanje naslovila pomembno vprašanje za mrežo sodelujočih učiteljev jezika iz celotnega Združenega kraljestva. Uvodna tematika dneva se je glasila: "[Kaj vam v vaši vlogi pomeni spodbujanje povezovanja?](#)"²². Tudi za EFO torej ni nujno, da obstaja dihotomija med procesom vzpostavljanja skupnosti in organiziranjem skupnosti.

Grajenje za organiziranje

Čeprav bi nekateri udeleženci raje imeli tradicionalni jezikovni tečaj, ki bi zagotavljal učitelja in učbenik ter se izogibal politiki, učitelji-organizatorji EFE usmerjajo proces h kolektivnemu delovanju.

Robin, EFA: "Če si organizator, imaš odgovornost za agitacijo in tudi pravico do nje. Menim, da ni dovolj, da zgolj sočustvujemo drug z drugim. V zvezi s problemi moramo ukrepati."

Zana, [Ambasada Rog](#)²³, v epizodi podkasta iz Slovenije razloži, da je za skupnostno organiziranje in delovanje potreben določen zagon in nazor:

"Ne vem, ali se imenujemo samo skupnost. Mislim, da se imenujemo organizacija. Se ne zgolj družimo, ampak se organiziramo v boju za reševanje določenih vprašanj. Namenoma smo se odločili, da bomo uporabili besedo organizacija, ker organizacija zahteva organiziranje, zahteva sodelovanje, zahteva trud, energijo od vseh članov ... Mislim, da gradimo moč s kontinuiteto, tako da ko pride do problema, že obstaja infrastruktura, ki lahko podpira boj. Moč gradimo z zaupanjem, s skupnim delom, s skupnimi akcijami."

Kjer je volja, tam je pot: organiziranje s prosilci za azil

Pri delu s prosilci za azil na Hrvaškem, v Sloveniji in Združenem kraljestvu se zavedamo, da je položaj ljudi negotov, da se spopadajo s težavami v duševnem zdravju, razpršitvijo podpore in neučinkovito birokracijo. Kampanja v Sloveniji (ki jo je izvajala Ambasada Rog) je izborila, da imajo prosilci za azil pravico do dela po treh mesecih v državi. V Združenem kraljestvu, kjer več deset tisoč prosilcev za azil tudi po več kot dve leti ostaja brez sredstev za preživetje, pa jih situacija sili v delo na črnem trgu, čeprav se bojijo posledic za svoj primer, če jih pri tem dobijo.

Številni skupnostni organizatorji, ki poleg svojega dela z gledališčem zatiranih, organizirajo tudi jezikovne tečaje za lažji dostop, prepoznavajo, s čim se spopada Pokaz: "*Veliko prosilcev za azil je začelo obiskovati tečaje, jih opustilo in se čez nekaj mesecev vrnilo. To je bila vedno težava, zato smo jih spremljali in spraševali: "Kaj se dogaja? Je vse v redu? Ali lahko kaj storimo?" Zaradi izraženih potreb smo spreminjali lokacije, čas tečajev, ljudje pa so nam sporočali: "Res se*

²² <https://padlet.com/robin450/what-does-facilitating-connection-mean-to-you-in-your-role-e1vuer5kneudlkqh>.

²³ <https://ambasada-rog.si/>.

ne morem osredotočiti na to. Preveč sem pod stresom in negotov_a glede tega, kaj se bo zgodilo z mojo prošnjo. Zaradi tega imam psihološke težave."

Vsaj v Združenem kraljestvu je na dejavnostih z begunci in za begunce v ospredju skrb, dobrodošlica, izobraževanje, veselje, zdravljenje, vendar z jasno anti-politično linijo, ki jo redko presežejo. Ko begunske organizacije vodijo kampanje ali komentirajo politično dogajanje, so begunci na splošno reducirani na zgodbe (ne na akterje), ki apelirajo na humanitarnost gostiteljskega prebivalstva. Organizacijske obljube, da bodo ljudi z življenjskimi izkušnjami vključevali v vodstva organizacij, se le redko uresničijo. Mnogi prosilci za azil so potisnjeni v strah pred Ministrstvom za notranje zadeve, vendar obstajajo tudi taki, ki avtonomno organizirajo peticije, proteste in gladovne stavke v priporu. Takih dejavnosti pa večje nevladne in dobrodelne organizacije ne spodbujajo.

Andreja, Zavod Bob: *"Prosilci za azil bi se zaradi svojega statusa in pravic, povezanih z njim, lahko bali sodelovati v družbenih akcijah zaradi morebitnih sankcij. Toda sčasoma, če začutijo, da je gibanje ali skupina dovolj močna in ima dovolj moči, morda najdejo pogum in začnejo sodelovati."*

EFIN udeleženelec v prispevku s protesta za televizijo Al Arabiya: *"Hvala, ker ste mi dali samozavest za uporabo jezika in ker se borite za moje pravice."*

Procesi vodenja

Skupina EFINIH udeležencev iz severnega Londona je v okviru dveletnega procesa učenja organiziranja govorila na skupščinah za določitev odgovornosti (accountability assemblies) ter protestirala pred lokalnim odločevalskim organom in Ministrstvom za notranje zadeve o različnih vprašanjih. [Zadnje in najbolj pogumno akcijo so izvedli pred njihovim hotelom](#)²⁴ v tednu, ko je bila demonizacija prosilcev za azil v vrhu vladnega medijskega programa. Da so prišli do organizacije te akcije, je proces organiziranja vključeval tedenska srečanja, na katerih so se odvijale razprave, interaktivne aktivnosti, [družabni in pristočasni dogodki](#)²⁵, [delo z gledališkimi tehnikami](#)²⁶ in druge priložnosti za skupnostno organiziranje.

Znotraj srečanj se je oblikovala manjša delovna skupina za vodenje in organizacijo protesta. Sestavljali so jo EFINI udeleženci z analitičnimi in kolegialnimi veščinami. V tem pogledu so bili drugi izključeni iz procesa načrtovanja, vendar so bili pri načrtovanju kljub temu upoštevani širši prispevki in kvalitete skupnosti. Vodstvena ekipa se je javila sama. Ti ljudje so bili pripravljeni hoditi na dodatne sestanke in so pri sebi prepoznali potrebne veščine.

²⁴<https://novaramedia.com/2023/08/11/asylum-seekers-in-london-are-protesting-poor-living-conditions-and-long-wait-times/>.

²⁵<https://www.facebook.com/TheUtopiaWorkshop/posts/pfbid0DWFsVxutZUojWfY1ooVGydiKCpvDvTiQkEbHDNW8SFYjqeC5NS9BUQTEUgrre7cul>.

²⁶ <https://www.facebook.com/TheUtopiaWorkshop/videos/958870488461403/>.

Ali je preveč liberalno reči, da so vsi člani enako dragoceni, ko gre za naloge gradnje ali organiziranja skupnosti? Ali moramo pri uporabi neformalnih, participativnih izobraževalnih praks, ki poskušajo opolnomočiti kategorije ljudi, ki so pogosto izključene, prilagoditi tudi svoj objektiv, skozi katerega gledamo, da bi videli različne kakovosti in izraze vodenja?

Politični voditelji neke generacije lahko začnejo zveneti podobno. Osebe v posameznih sektorjih prevzame navade in intonacijo en drugega. Tudi kontra-kulturni krogi imajo lahko nezavedne ideje o tem, kako je videti vodja, ki se morda razlikujejo od idej nosilcev oblasti, vendar so pogosto enako homogene. Migranti prihajajo z lastnimi izkušnjami o tem, kako je videti skupnostno in politično vodenje. Kadar cenimo vključenost, raznolikost, ljudi in procese, je verjetno potrebno zavestno določiti vloge in naloge, povezane z našim delom, tako da so le te ustrezne.

Projekt, ki je bil v organizaciji Giolli aktualen v času naših razprav, je sprožil razmislek o vodenju, zastopanosti in hierarhiji. Namen projekta je bil povezati najemnike, predstavnike občine in lastnike stanovanjskih kompleksov v določenem naselju ter pomagati lokalnim prebivalcem sprejeti idejo o tem, da so tudi prosilci za azil del lokalne skupnosti in so lahko tudi njeni predstavniki.

V pogovorih z več kot 120 najemniki in pri raziskavi njihovih potreb so odkrili številne skupne težave najemnikov, kljub njihovim razlikam. S pridobljenimi informacijami so se pri produkciji predstave gledališča zatiranih osredotočili na to, da bi lastnike stanovanj in občinske predstavnike seznanili s težavami, s katerimi se soočajo najemniki, in iskali rešitve zanje. Vključitev Giollija pri posredovanju med strankami v sporu je privedla v konstruktiven način vključevanja najemnikov v identifikacijo problemov in iskanje rešitev.

"Naša intervencija se je obrnila drugače, kot je bila prvotno zasnovana, zaradi na terenu ugotovljenih potreb," je rekel Roberto.

To pomeni, da je treba iskati ravnovesje med hitrimi procesi oz. intervencijami, ki se na videz zdijo učinkovitejši, in daljšimi procesi, pri katerih obstaja nevarnost, da se izgubi del zagona ter, da se podaljša inercija ali konflikti. Roberto se je ob tem spomnil kritike nemškega aktivista, ki je na delavnici o sprejemanju odločitev s konsenzom dejal, da je ta metoda namenjena ljudem s privilegiji, ki imajo čas, da se posvetijo dolgemu procesu.

"Toda z običajnimi ljudmi, morda materjo z otroki, očetom z veliko obveznostmi in tako naprej, ki hodijo v službo in imajo številne opravke v svojem življenju, je težko organizirati dolge procese za družbene spremembe. To, da ima oseba veliko časa, ne sme biti edino merilo, ki ga lahko uporabljamo pri organiziranju in v procesih odločanja, sicer bodo v njih zgolj osebe, ki imajo veliko časa. Take osebe imajo tudi moč. Biti ves čas prisoten je moč."

Krepitev moči in privilegijev

Za mnoge člane projekta COFA je bil zelo pomemben odnos do moči, naše lastne v vlogi izvajalcev ter tiste, ki jo soustvarjamo v skupnosti z načini vodenja in strukturami moči.

Zavedamo se razmerij moči, ne samo v razmerju do tistih družbenih skupin z manj socialnega kapitala, finančnih sredstev ali znanja o tem, kako stvari delujejo na različnih ravneh družbe, temveč tudi med tistimi, ki imajo moč odločanja. In vendar se je ob številnih priložnostih pojavil strah, da ne le reflektiramo razmerij moči, ampak s svojim delovanjem krepimo obstoječa hierarhična razmerja, ki posamezniku potencialno jemljejo možnost delovanja. Roberto je v zvezi z Giollijevo intervencijo v Palermu dejal:

"Najemniki so bili razdrobljeni, zdaj pa se združujejo in se znotraj te skupnosti ustvarja hierarhija, nekakšna strukturna moč. Naša dilema pri tem je, kako voditi proces organiziranja skupnosti, v kateri se vzpostavljajo hierarhije, ki nam niso všeč? Kljub temu da je vsaj začasno njihovo delovanje učinkovito. Sprašujemo se, če ni vseeno bolje delovati horizontalno in tvegati, da morda izgubimo potencialne vodje, ker se jim horizontalnost v procesih ne zdi tako pomembna kot nam. To je problematična tema."

Profesionalni skupnostni organizatorji s svojo vizijo porazdelitve moči v skupnosti so lahko razočarani glede doseganja ciljev v zvezi s tem tudi zato, ker so njihove intervencije (za katere prejemajo plačilo) v skupnosti časovno omejene in lahko sežejo le do določene globine. Skupnosti imajo lahko svoja pričakovanja glede nalog njihovih predstavnikov, ki niso v skladu z našim pojmovanjem predstavnštva. V Sloveniji je imela npr. ena od občin projekt za usposabljanje in zaposlitev kulturnih mediatorjev, od katerih so nato osebe iste narodnosti pričakovale, da bodo ti tudi njim zagotovili zaposlitev.

Ciljne skupine, ki jih naslavljajo določene iniciative in projekti, so lahko kljub pozitivni naravnosti nad njimi razočarane. Josipa v epizodi Pokazovega podkasta s Hrvaške predstavi organizatorko iz romske skupnosti, ki ugotavlja, da *"lahko pride do nenamerne pasivizacije, kadar pobudo po organiziranju podajajo zunanje sile"*.

"... Pripadnike romske skupnosti izvajalci storitev, ki niso člani skupnosti, obravnavajo le kot pasivne udeležence v njihovih projektih za socialno vključevanje ali kot upravičence do pobud, ki jih oblikujejo zainteresirane strani. Tako pogosto ne razumejo naših potreb. Sodelovanje razumejo kot sedenje na sestankih ali delavnicah, sodelovanje v aktivnostih ali opravljanje nalog, ki so si jih zamislili oni. Te dejavnosti pa pogosto nimajo veliko skupnega z realnimi potrebami naše skupnosti ... Pri iskanju rešitev za te težave si želim zaveznikov, ne nekoga, ki me pokroviteljsko treplja po ramenih in mi govori lepe besede."

Participativni pristop k vodenju

Partnerske organizacije projekta COFA in njihove sorodne organizacije pri svojem delu

uporabljajo različne načine participativnih pristopov. Participativni pristopi poudarjajo vključevanje in sodelovanje članov na dejavnostih, povezanih z grajenjem in ohranjanjem skupnosti. Ta metoda podpira bolj horizontalno vrsto organiziranja z namenom opolnomočenja posameznikov s pridobivanjem večšin, ki omogočajo aktivno participacijo.

Dejstvo je, da nimajo vsi časa, energije ali zagona, da bi prostovoljsko vodili procese. Vodstvene skupine, odbori itd., ki izbranim ali izvoljenim osebam nalagajo določen obseg odgovornosti, se zanašajo na zavedanje in zmožnost teh oseb pri uresničevanju danih zadolžitev. Ti modeli v prostovoljskih organizacijah in gibanjih obstajajo že več generacij, vendar pri njih obstaja tveganje, da posamezniki niso uspešni pri opravljanju svojih nalog, poleg tega pa krepijo hierarhijo. Odprti odbori, rotacija vlog itd. so načini reševanja tega problema ([ne brez drugih težav](#)²⁷). Potrebno je ceniti tudi doprinose, ki jih ljudje dajejo v tolikšni meri, kot so zmožni in sposobni, saj to ljudi motivira in lahko vodi v trajnostno sodelovanje. Pomembno je iskanje ravnovesja med uresničitvami pričakovanj in sprejemanjem tega, kaj ljudje lahko in so pripravljeni ponuditi brez pritiskov, stresa in krivde.

Pomemben vidik razvoja participativne kulture, ki ga pogosto zanemarjamo, je podpora novim voditeljem in moderatorjem pri tem, da spoznajo mehanizme v ozadju procesov, ki so jih izkusili kot udeleženci, in kritični razmislek, da bi bili v prihodnosti sami sposobni oblikovati in voditi takšne procese.

Ne grizi roke, ki te hrani

"Stvar je v tem, da nisem igralec, ampak producent. Najini imeni sta povezani. Karkoli rečeš na odru, je tako, kot da bi to rekel jaz sam. Poglej, dragi Thespis, ne morem vložiti svojega denarja v igro, če bom vsebino spoznal šele prvi večer. Nočem te cenzurirati, daleč od tega. Vsak umetnik mora biti svoboden. Toda preden vložim svoj denar, moram vedeti, za kaj bo šel. Prav je, da poveš, kar želiš, in prav je, da plačam le za tisto, kar mi je všeč. Z drugimi besedami, če želiš še naprej dobivati moj denar, mi pred začetkom vaj prinesi napisan scenarij, saj ne maram neprijetnih presenečenj, slišiš?" – Augusto Boal, gledališče zatiranih

Jasno je, da "kdor plača godca, določa melodijo", ampak so tu še drugi vplivi političnih struktur, ki sofinancirajo naše projekte. Doria iz organizacije Pokaz o politikah civilne družbe govori širše:

"Ideja civilne družbe je bila k nam uvožena v devetdesetih letih prejšnjega stoletja in je prišla po visoki ceni, katere posledice vidimo še danes. Gre za visoko birokratizacijo, prekarizirano projektno delo in pristop k organiziranju skupnosti od zgoraj navzdol, vključno s hegemonijo zahodnoevropskih ambasad, ki so nam z Zahoda prišle "razložiti", kaj pomeni biti organiziran."

²⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/The_Tyranny_of_Structurelessness.

Ta vrsta projektnega dela, ki jo vsi poznamo – s kratkoročnimi cilji, kadrovske prekarnostjo ter diskontinuiteto – povzroča utrujenost v skupnostih, čeprav trdimo, da premikamo gore. Poleg tega se pojavlja tudi tekmovalnost za vse bolj omejene vire.

Metka z Zavoda Bob: *“Po razglasitvi neodvisnosti se je Slovenija preusmerila v kapitalistično družbo, kar je imelo pomemben vpliv na skupnostno organiziranje. V novem gospodarskem sistemu je bil močnejši poudarek na tržnih silah in posameznikovi pobudi, kar pomeni, da se je skupnostno organiziranje moralo podrediti tej novi realnosti. Eden glavnih izzivov, s katerimi so se soočali skupnostni organizatorji v kapitalistični družbi, je bilo pomanjkanje finančnih sredstev in podpore. Brez državnega financiranja so se morale skupnostne organizacije zanašati na donacije, nepovratna sredstva in prostovoljsko delo, kar je omejevalo njihovo zmožnost izvajanja dolgoročnih projektov in pobud. Poleg tega se je povečala konkurenca pri pridobivanju sredstev, saj je v novem liberaliziranem okolju nastajalo vedno več nevladnih organizacij.”*

Vredno je razmisliti tudi o profesionalizaciji skupnostnega organiziranja, o kateri se razpravlja tudi v svetu gledališča zatiranih. Težko je obravnavati neenakost med prostovoljci in plačanimi organizatorji. Pokaz je zato pri produkciji forumske predstave o dvojnem zatiranju žensk v romski skupnosti igralcem, mladim Romom in Romkinjam, zagotovil honorar za igranje v igri, saj je pomembno, da se udeležence motivira za sodelovanje in se jim tudi na tak način pokaže, da so cenjeni.

Transparentnost, odprta razprava o vrednotah in omejitvah ter senzibilnost za izkoriščevalsko dinamiko in resnična prizadevanja za boj proti njej lahko pomagajo, vendar se pogosto tolažilno nasmehnemo, skomignemo z rameni in nadaljujemo na ustaljen način.

Sindikati opisujejo svoje finančne sklade kot najčistejši denar v politiki, pridobljen iz množičnega članstva, ne pa od korporacij ali filantropskih dobrodelnikov. Zbiranje članarine (denarja) je ključna odgovornost organiziranja po vzoru Alinskega. Mora biti jasno, od kje prihaja denar za plače organizatorjev. V tem se financiranje razlikuje od projektov nevladnih in dobrodelnih organizacij, kjer se zaposleni včasih počutijo bolj odgovorne do financerjev kot do koristnikov storitev.

Organiziranje z migrantskimi skupnostmi

Organiziranje z migrantskimi skupnostmi sproža posebna vprašanja, izpostavlja problematike ter razkriva predpostavke, ki jih je potrebno izpostaviti.

Praktične vidike, kot so prakse in metode dela, ki jih uporabljamo za spodbujanje vključevanja in sodelovanja, predvsem jezikovne prakse, izobraževalni in socializacijski procesi, bomo preučili v naslednjih fazah projekta COFA. Prav tako pomembno pa je preizpraševanje naših delovnih filozofij v zvezi z vključevanjem in državljanstvom, kako se naše identitete oblikujejo na podlagi pojmov [pripadnosti](#)²⁸ in doma, našega odnosa do kraja, ko se v večini primerov zgodovinske pripovedi o narodih opirajo na simbolno etnično lastništvo kraja.

²⁸ <https://citizenstout.substack.com/p/what-does-it-mean-to-belong>.

Skratka, ko se organiziramo z migrantskimi skupnostmi ali ko se migrantske skupnosti same organizirajo v nekakšnih zavezništvih, se moramo zavedati, kakšne so prioritete pri pogajanjih in v čigavem imenu se pogajamo.

Dihotomija med prvotnimi prebivalci in priseljenci oz. migranti se ves čas odraža v politiki in odnosu do priseljencev, pri čemer niso samo revni priseljenci tisti, ki se soočajo z negotovostjo in sovražnim okoljem. Migranti so družbeno raznolika kategorija glede na razred, raso, socialni status in status priseljenca.

Nekatere države imajo imperialno zgodovino, s katero se morajo soočiti in se odraža v sloganih, kot so: "Mi smo tukaj, ker ste bili vi tam," kar pa ne velja za države brez takšne dediščine.

V kapitalističnem sistemu je upravljanje migracij od zgoraj del strategije za povečanje konkurence in spodkopavanje socialnih pravic na področju dela, stanovanjske politike in drugih temeljnih področjih materialnega življenja. Poleg tega, čeprav so prizadevanja za socialno kohezijo v državah, kot je Združeno kraljestvo, bistvenega pomena, strategije sprejemanja multikulturalnosti same po sebi ne zadostujejo. Tudi ustaljeni priseljenci lahko čutijo, da novi priseljenci ogrožajo njihove interese.

Solidarnost z ekonomskimi potrebami migrantov delavskega razreda lahko pomaga pri oblikovanju solidarnostnih odzivov z njihove strani. Migrantske skupnosti zaradi položaja, v kakršnem so, vlagajo svojo energijo v stik z domovino. Vlagajo v tehnologijo, ki jim omogoča ohranjanje odnosov z domovino, v dopolnilne šole, s katerimi njihovi otroci prakticirajo jezik, ki jih bo ohranjal v stiku, v politične organizacije diaspore, ki še naprej oblikujejo politiko v domovini. Za "gostiteljska" območja pa to lahko pomeni, da je prebivalstvo manj dejavno, da manj čuti skrb za skupne dobrine v novi državi in da preračunava koristi in tveganja sodelovanja v združenih bojih za pravice in boljše pogoje. Tako stanje se pogloblja tudi zaradi odrekanja volilne pravice priseljencem, zlasti v Italiji. Zato je odgovornost nas vseh, da naslavljamo razloge (prisilnih) migracij in neenakosti na globalni ravni.

Zaključek

Težko je narediti zaključek, ker imamo še veliko povedati. Razprave o državni in demokratični oblasti niso bile v našem fokusu, vendar so bile vseeno prisotne. Nekateri želijo "[spreminjati svet brez prevzema oblasti](#)²⁹", toda kaj to pomeni, je odprto vprašanje, ki smo si ga primorani zastavljati v luči idej levičarskih gibanj o prevzemanju nadzora ali vpliva nad ključnimi institucijami, strukturami in mehanizmi, ki sestavljajo vladne ali državne aparate. Hkrati pa se zavedamo, kaj je pomenilo in še vedno pomeni živeti pod nasilnimi državnimi aparati, ko zavračamo konvencionalne oblike posedovanja moči.

²⁹ <https://libcom.org/article/change-world-without-taking-power-john-holloway>.

Občudujemo mislece, kot je Boal, ki je izhajal iz situacije, kakršna je bila. Ko je prišel v Evropo, je ugotovil, da so kategorije zatiranih in zatiralcev, ki so pripomogle k mobilizaciji civilne družbe v Braziliji, tukaj bolj razpršene ali, kot je menil, ponotranjene. Njegov sin Julian v svoji knjigi izpostavi: *“Politično gledališče, tako kot vsako drugo politično delovanje, lahko ocenjujemo le glede na politični trenutek, v katerega poskuša poseči. Gledališče zatiranih je nastalo v boju proti diktaturi in skrajno centraliziranemu pojmovanju politike. Kako deluje zdaj, v času družbenih medijev in tako imenovanih participativnih demokracij?”*

Pri pripravi tega članka smo se poskušali bolje zavedati, v čem plavamo. Trinidadski marksist CLR James si je od imperialističnega pisatelja Rudyarda Kiplinga prisvojil frazo *Kaj vedo o Angliji tisti, ki poznajo samo Anglijo?*. Migranti imajo, tako kot drugi ljudje na robu družbe, drugačen vpogled vanjo kot tisti, ki jo doživljajo od znotraj. Primerjava delovanja med organizatorji v državah sodelujočih organizacij nam lahko pomaga osvetliti naše slepe pege.

Naslednji opis iz [Commons Library](https://commonslibrary.org)³⁰ se zdi primeren za splošni pristop, h kateremu stremijo številni naši organizatorji:

“Bistvo tega pristopa je vedeti, kdo ste in zakaj počnete to, kar počnete. Pri tem gre za zavedanje tradicij in vrednot, na katerih temelji organizatorjev pristop k organiziranju, ter skupnosti in zgodovine, s katerimi je povezan. Organizatorjeva subtilnost vnaša globino v organiziranje. Dejanska praksa vsakodnevnega organiziranja se v resnici začne s povezovanjem – poslušanjem, opazovanjem, vzpostavljanjem dialoga in gradnjo odnosov. Sodelovanje z ljudmi se giblje od lahkega in zabavnega do resnega in globokega. Povezovanje ustvarja pogoje, ki so ugodnejši za kolektivno delovanje. Gre za razumevanje, zakaj ljudje počnejo to, kar počnejo, za kaj jim je dovolj mar, da bodo ukrepali v zvezi s tem.

Organizatorji bodo še naprej ohranjali, poglobljali in širili svoje odnose pri svojem delu z določenimi skupinami, kraji, interesi, identitetami in vprašanji. Vendar organizatorjev ne zanimajo le odnosi zaradi njih samih, ampak preko njih spodbujajo skupno javno delovanje, združevanje, kolektivno delovanje.

Nekatere oblike skupnostnega organiziranja, zlasti tiste na lokalni ravni, morda ne presegajo povezovanja in združevanja. Če pa delovanje zahteva večjo strukturo, kot jo potrebuje lokalna akcijska skupina, ki se srečuje za kuhinjsko mizo, se bo nadaljevalo z gradnjo – ustvarjanjem stabilnejših oblik organiziranja, ki lahko vzgajajo voditelje in širijo krog državljske udeležbe. Naslednji korak je gradnja mostov, ki še poveča kompleksnost organiziranja. To je proces oblikovanja zavezništev, koalicij in lokalno-globalnih partnerstev. Skupnostno organiziranje le redko doseže to stopnjo kompleksnosti.”

³⁰ <https://commonslibrary.org/three-approaches-to-organising/>.